

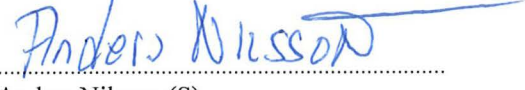
Miljö- och byggnadsnämnden

**Miljö- och byggnadsnämnden
2023-12-18**

- § 147 Fastställande av dagordning
- § 148 Anmälan av jäv
- § 149 Meddelanden
- § 150 Delegationsbeslut
- § 151 Information från förvaltningen
- § 152 Beslut om samt återrapportering från kurser, konferenser och politikerbesök
- § 153 Information om avvikelser
- § 154 Inlockahult 1:31, Ansökan om förhandsbesked för enbostadshus
- § 155 Tröjemåla 1:164, Avslag ansökan bygglov tillbyggnad kylkarusell
- § 156 Kontrollplan livsmedelslagstiftningen 2024
- § 157 Uppdrag att se över taxor, rutiner och timavgifter med mera under 2024
- § 159 Reviderad intern kontroll 2023 granskningsrapport
- § 160 Obetalda avgifter inom miljö- och byggnadsnämndens verksamhet
- § 161 Uppföljning ekonomisk rapport – Ekonomisk rapport och prognos för november 2023

N-E-O AN

Miljö- och byggnadsnämnden

Plats och tid	Sammanträdesrum Ygden, Torggatan 10, Tingsryd Måndag, 2023-12-18, kl. 13:00 – 14:45		
Beslutande	Nils-Erik Olsson (M), ordförande Fredrik Heinvall (KD) Anders Nilsson (S) Mats Wembo (C) Roger Rydberg (SD) Åke Gummesson (S) Lars Malmqvist (SD)		
Övriga närvarande	Emelie Eriksson (Nämndsekreterare) Mariette Lovstedt (Miljö- och byggnadschef) Carl Johan Bernelid (Miljö- och hälsoskyddsinspektör) David Odenmo (Bygglovshandläggare) § 151 Magnus Josefsson (Planarkitekt) § 154-155 Inger Gummesson (Bygglovshandläggare) § 154-155 Jan-Henrik Lothigius (Ekonom) § 161		
Justerare	Anders Nilsson (S)		
Justeringens plats och tid	Kansliavdelningen, 2023-12-22, kl. 11:00		
Under- skrifter	Sekreterare	 Emelie Eriksson	Paragraf 147-161
	Ordförande	 Nils-Erik Olsson (M)	
	Justerare	 Anders Nilsson (S)	

Justerare

N-E-O

FN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits via anslag.

Organ Miljö- och byggnadsnämnden**Sammanträdesdatum** 2023-12-18

Datum då anslaget sätts upp	2023-12-22	Datum då anslaget tas ned	2024-01-15
--	------------	--------------------------------------	------------

**Förvaringsplats
för protokollet** Kommunledningsförvaltningen i Tingsryd**Underskrift**
.....
Emelie Eriksson

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 147

Fastställande av dagordning**Beslut**

1. Miljö- och byggnadsnämnden fastställer dagordningen enligt utsänd föredragningslista.

Sammanfattning av ärendet

Föreligger förslag till dagordning enligt utsänd föredragningslista.

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 148

Anmälan av jäv

Dnr MBN 2023-42

Beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden noterar att ingen ledamot anmäler jäv.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämndens ledamöter har möjlighet att anmäla om de är jäviga i förhållande till något ärende på dagordningen.

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 151

Information från förvaltningen

Dnr MBN 2023-45

Beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden tar emot informationen från miljö- och byggnadsförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadschef informerar om:

- att man har skapat arbetsgrupper till sökande som har flera ärenden hos förvaltningen.
- att det är fortsatt sjukfrånvaro inom förvaltningen.
- att Jan Metsjö kommer arbeta hos oss under 3 månader under 2023-12-18—2024-03-18. Han kommer arbeta 40% av en heltid.

Bygglovshandläggare informerar om:

- två av Börjes Tingsryds varuhus ärenden som behandlas hos förvaltningen.

Justerare

N-E-O

FN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 152

**Beslut om samt återrapportering från kurser, konferenser
och politikerbesök**

Dnr MBN 2023-46

Beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden tar emot informationen om att nämndens presidium och miljö- och byggnadschefen har varit på kommunstyrelsens sammanträde den 27 november 2023.

Sammanfattning av ärendet

Ordförande Nils-Erik Olsson (M) informerar om att nämndens presidium och miljö- och byggnadschefen har varit på kommunstyrelsens sammanträde den 27 november 2023.

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 153

Information om avvikelser

Dnr MBN 2023-47

Beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden tar emot informationen om att det inte finns några avvikelser att rapportera.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadschefen har inga avvikelser att rapportera.

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 156

Kontrollplan livsmedelslagstiftningen 2024

Dnr MBN 2023-912

Beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden fastställer kontrollplan för 2024 enligt bilaga 1.

Motivering av beslutet

Miljö- och byggnadsnämnden i Tingsryds kommun ansvarar för den operativa offentliga kontrollen vid cirka 185 livsmedelsobjekt inklusive dricksvattenanläggningar.

I förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll finns krav på att kontrollmyndigheterna ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som omfattas av den offentliga kontrollen. Nämnden ska också besluta hur kontrollen ska ske, vilka eventuella prioriteringar som den anser finns och detta görs i kontrollplanen.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från miljö- och hälsoskyddsinspektör, 2023-12-01.
2. Kontrollplan 2024.
3. Bilaga med de nationella operativa målen.

Kontrollskuld

Denna beräknas uppgå till minst 300 timmar. Myndigheten måste därför ”ta igen” denna kontroll helst nästa verksamhetsår men det är tillåtet att arbeta bort skulden under tre år.

Kontrollskulden medför att den tillgängliga tiden för ”ordinarie” kontroll blir mindre. Hänsyn har tagits för detta vid val av vilka kontroller enligt de nationella målen som ska göras 2024.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden gör vart tredje år en behovsutredning samt beslutar årligen en kontrollplan för att styra och prioritera livsmedelskontrollen.

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 156 fortsättning

Prioriteringar inom kontrollområdet 2024

Verksamhetsplaneringen bygger på riskbaserade bedömningen utifrån Livsmedelsverkets modell för riskklassning tillämpas där varje objekt får en klassad kontrolltid utifrån riskerna i hanteringen. Ju större risk som föreligger i hanteringen desto mer kontrolltid är avsatt för den offentliga tillsynen. Kontrollen genomförs enligt den fastslagna planeringen i kontrollplanen.

Förvaltningen har för avsikt att delar av livsmedelskontrollen även ska göras av en annan miljö- och hälsoskyddsinspektör för att minska sårbarheten vid sjukdom och vakans, med mera. Dessutom främjar det utveckling att även på "hemmaplan" kunna bolla och diskutera inom sitt arbetsområde. Även samordnad tillsyn med till exempel miljötillsynen kommer att göras under året, ett bra sådant exempel är samordnad tillsyn av vattenverk som både ska kontrolleras avseende dricksvattenproduktion och miljöskydd såsom kemikaliehantering. En bieffekt är att tillsynsobjektet får båda kontrollerna på samma gång, bra ur ett kundperspektiv, en inspektion istället för två.

Förvaltningen avser även tillämpa en mer sammanhållen tillsynskedja när det gäller dricksvattenförsörjningen, från grundvattenbildningen och vattenskyddsområdet till tappkranen.

Livsmedelskontroll under 2024

Följande tre nationella mål föreslås påbörjas under 2024:

- **Säkerhet vid vattenverk och reservoarer (operativt mål 2)**
Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts vid de allmänna vattenverk och distributionsanläggningar som omfattas av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2008:13) om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar. Kontrollen görs i syfte att bedöma om förebyggande, upptäckande och avhjälpande åtgärder vidtas för att säkerställa skyddet mot sabotage och skadegörelse riktad mot anläggningarna.
- **Aktörer som släpper ut honung på marknaden (operativt mål 12)**
Senast den 31 december 2025 har kontrollmyndigheterna utfört spårbarhetskontroller hos företag som handlar med honung. Syftet är att säkerställa att aktörer som släpper ut honung på marknaden har registrerat sin anläggning, i de fall verksamheten har en sådan organisation och kontinuitet att den kan anses vara ett livsmedelsföretag.

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 156 fortsättning

- Glykoalkaloider i potatis (operativt mål 16)

Offentlig kontroll av åtgärder som livsmedelsföretagare vidtagit för att förebygga att höga halter glykoalkaloider bildas och hur de förhindrar att giftiga partier sätts på marknaden.

Ordinarie kontroll av livsmedelsobjekt sker enligt den periodicitet de ska ha kontroll under 2024 om inte omklassningen ändrar detta.

Utöver detta kommer kontroll ske enligt vad miljö- och byggnadsnämnden beslutar i sin åtgärdsplan för att hantera kontrollskulden. Nämnden ska dock i särskilt beslut i början av nästa år besluta hur skulden ska hanteras.

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Kontrollplan

för den offentliga livsmedelskontrollen i Tingsryds kommun

2024

N-E-O FN

Innehåll

för den offentliga livsmedelskontrollen i Tingsryds kommun	1
2024	1
1 Sammanfattning.....	3
2 Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	4
2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan	4
2.1.1 Gemensamma effektmål	4
2.1.2 Operativa mål	5
2.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet.....	5
Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	6
3.1 Behörig central myndighet	6
3.2 Behörig myndighet för kontrollen	6
3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna.....	6
3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten	6
3.5 Opartiskhet på alla nivåer	7
4 Samordning.....	8
4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter.....	8
4.2 Samordning inom behöriga myndigheter	8
4.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen	8
5 Befogenheter och resurser för kontrollen	9
5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter	9
5.2 Kontrollpersonal och utrustning	9
5.3 Finansiering av kontrollen	10
5.4 Kompetenskrav och utbildning.....	10
Kravet på personalens kompetens finns i kontrollförordning (EU) 2017/625.	10
6 Organisation och utförande av kontrollen	10
6.1 Registrering och godkännande av livsmedelsobjekt	10
6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll.....	11
6.3 Rutiner för utförande av kontroll.....	13
6.4 Provtagning och analys.....	14
6.5 Rapportering av kontrollresultat.....	14
6.6 Öppenhet i kontrollen	14
7 Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen	15
8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen	15
8.1 Uppföljning.....	15
8.2 Revisioner.....	16
8.3 Utvärdering.....	16
9 Beredskap	16
10 Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan	16

1 Sammanfattning

Den här kontrollplanen är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bland annat i förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

Miljö- och byggnadsnämnden är behörig myndighet i Tingsryds kommun för kontrollen utifrån livsmedelslagen. Nämnden ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig kontroll utförs på de objekt för vilka kommunen är kontroll-ansvarig enligt 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen. Ansvaret innefattar kontroll av livsmedelsobjekt såsom restauranger, butiker, gatukök, skol- och förskolekök, dricksvattenanläggningar med mera. Kontroll utförs vanligen med kontroll-metoderna revision, inspektion samt i viss utsträckning provtagning och analys. Livsmedelskontrollen utförs både som projektform och löpande kontroll på livsmedelsobjekten i kommunen enligt fastställd Kontrollplan.

2024 kommer att bli ett utmanande år med nya klassningen av samtliga livsmedelsobjekt som finns i kommunen. En ny taxa för livsmedelskontrollen införs from 1 januari 2024 med efterdebitering, med detta följer en hel del som måste revideras och ändras och en del nytt. Klassningen påbörjades under hösten 2023 men kommer att fortgå under åtminstone första hälften av 2024. Under 2023 uppkom en kontrollskuld bla pga av det arbete som den nya klassningen medför. Skulden måste hanteras inom tre år.

Eftersom inte alla livsmedelsobjekt är färdigklassade när denna plan skrivs utgår förvaltningen utifrån den befintliga framför allt när det gäller kontrollens periodicitet. Varje år fastställs en plan för den offentliga kontroll som miljö- och byggnadsförvaltningen ska utföra. Planen syftar till att kontrollen ska vara effektiv och ändamålsenlig. Kontroll sker utifrån nämndens riktlinjer och utifrån Livsmedelsverkets vägledningar.

2 Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerande och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan

De övergripande målen för livsmedelskedjan har utarbetats av myndigheterna gemensamt. Målen är fastställda av generaldirektörerna för Livsmedelsverket, Jordbruksverket och SVA, och de gäller samtliga myndigheter i livsmedelskedjan.

Målen utgår från de övergripande målen med EU:s livsmedelslagstiftning; att skydda människors och djurs hälsa och växters sundhet och att värna konsumenternas intressen samt att se till att den inre marknaden fungerar effektivt.

2.1.1 Gemensamma effektmål

Med utgångspunkt i de övergripande målen har fyra gemensamma effektmål fastställts.

Effektmålen utgår från fyra fokusområden:

Säkert dricksvatten

För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvatten minska.

Mikrobiologiska risker

Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar. Med fokus på campylobakter, listeria, ehec/vtec och norovirus.

Kemiska risker

Minska hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (fokus dioxiner och PCBer), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.

Information i livsmedelskedjan

Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

2.1.2 Operativa mål

Operativa mål är mål som konkretiserar de fyra gemensamma effektmålen enligt ovan. De operativa målen gäller under 2023-2025 och ger en inriktning och prioritering av riskbaserade kontrollinsatser inom ramen för den årliga kontrolltiden.

Mål 1 – Mikrobiologiska och kemiska faror i färdigförpackade livsmedel

Mål 2 – Säkerhet vid vattenverk och reservoarer

Mål 3 – Nyckelhålsmärkning

Mål 4 – Spårbarhet och märkning av fet fisk från Östersjön

Mål 5 – Ekologiska varor

Mål 6 – Livsmedelsinformation vid e-handel

Mål 7 – Handelsnormer för konserverad tonfisk och sardiner

Mål 8 – Spårbarhet kött

Mål 9 – Skyddade beteckningar

Mål 10 – Allergena ingredienser i färdigförpackade livsmedel

Mål 11 – Spårbarhet ägg

Mål 12 – Aktörer som släpper ut honung på marknaden

Mål 13 – Otillåtna växter och främmande ämnen i växtbaserade kosttillskott

Mål 14 – Fusk med tonfisk

Mål 15 – Plastprodukter med otillåtna naturmaterial

Mål 16 – Glykoalkaloider i potatis

Mål 17 – Kontaktmaterialverksamheter

Mål 18 – Bladgrönsaker – bevattningsvatten och hygien vid odling

Mål 19 – Opastöriserad mjölk

Mål 20 – Nationell kontrollplanering primärproduktion

Mer om de operativa målen finns att läsa i bifogad bilaga till kontrollplanen eller i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP).

Av de 20 operativa målen bedöms 7 av målen beröra Tingsryd, under förutsättning att omklassningen blir likartad med den nu gällande, dessa är;

Mikrobiologiska och kemiska faror i färdigförpackade livsmedel (operativt mål 1), Säkerhet vid vattenverk och reservoarer (operativt mål 2), Ekologiska varor (operativt mål 5), Spårbarhet kött (operativt mål 8), Allergena ingredienser i färdigförpackade livsmedel (operativt mål 10), Aktörer som släpper ut honung på marknaden (operativt mål 12) och Glykoalkaloider i potatis (operativt mål 16)

Miljö- och byggnadsförvaltningen tar fram vilka livsmedelsobjekt som berörs av de operativa målen och de kommer att få kontroll av livsmedelsinspektören i enlighet med instruktionerna till dessa mål. Senast den 31 december 2025 ska kontrollerna vara utförda. Rapportering av kontrollresultat görs årligen till Livsmedelsverket.

2.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet

Livsmedelskontrollens huvudsakliga syfte är att säkerställa att de livsmedel som tillhandahålls är säkra och att konsumenter inte blir vilseledda. För att kunna säkerställa

detta och att lagstiftningen efterföljs görs kontroller hos livsmedels-företagarna i kommunen.

Kontrollen sker utifrån fastställd kontrollplan och verksamhetsplan. Målet är att samtliga livsmedelsobjekt ska få de antal kontrolltimmar som de tilldelats i riskklassningen. För livsmedelsobjekt som tilldelats fyra eller mindre antal kontrolltimmar kommer kontroll att ske vartannat eller vart tredje år.

Från och med 2024 sker kontrollen efter den nya klassificeringen som påbörjades under 2023 (gäller alla livsmedelsobjekten i kommunen).

Den nya klassificeringen ger hur många kontroller som ska ske under en femårsperiod och då införs också efterhandsdebitering dvs kontrollavgiften betalas efter det att kontroll har utförts. Kommunfullmäktige fastställde 2023-11-13 den nya livsmedelstaxan med tillhörande timavgift.

3 Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

3.1 Behörig central myndighet

Livsmedelsverket är den centrala behöriga myndigheten för livsmedelskontroll i Sverige, enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:813).

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

Enligt Livsmedelslagen (2006:804) § 11 har kommunen den offentliga kontrollen på livsmedelsområdet i kommunen. I Tingsryds kommun hanteras den offentliga kontrollen av Miljö- och byggnadsnämnden. Länsstyrelsen har ansvar för livsmedelskontrollen i primärproduktionen. Livsmedelsverket har också en kontrollfunktion för vissa livsmedelsobjekt inom Tingsryds kommun.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Ansaret för den offentliga kontrollen av livsmedelsobjekt i Sverige fördelas enligt 23§ i livsmedelsförordningen (2006:814).

3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

Miljö- och byggnadsförvaltningen ansvarar för kontroll av alla typer av livsmedelsobjekt inom Miljö- och byggnadsnämndens ansvarsområde. I delegationsordningen redogörs för vem som får ta beslut i olika frågor, vilka beslut som får tas på delegation eller endast av miljö- och byggnadsnämnden.

3.5 Opartiskhet på alla nivåer

I Riktlinjer för god etik i Tingsryds kommun finns bl. a regler för gåvor, representation, jäv och bisyssla. Vid medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar och vid introduktion för nyanställda tas riktlinjerna upp.

Dokumentet finns också tillgängligt på kommunens intranät.

4 Samordning

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Miljö- och byggnadsförvaltningen i Tingsryds kommun deltar i följande aktiviteter för samordning gällande livsmedelskontrollen:

- Länsträffar anordnas två gånger per år av Länsstyrelsen i samarbete med kommunerna. Vid träffarna medverkar representanter från länets kommuner och Livsmedelsverket.
- Nätverksträff och eventuella projekt anordnas av Miljö- och byggsamverkan Kronoberg-Blekinge där kommunen är medlem.

4.2 Samordning inom behöriga myndigheter

Vid behov gör inspektör från Tingsryds kommun gemensam kontroll med inspektörer från närliggande kommuner för att få en likartad bedömning ute på livsmedelsobjekten.

4.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

Ekologisk produktion och ekologiska livsmedel är de enda kontrollområden där kontrollen är delegerade till särskilda kontrollorgan. Delegationen är beslutad av Livsmedelsverket enligt artikel 28 i förordning (EU) 2017/625.

I Tingsryds kommun delegeras inte någon uppgift inom Miljö- och byggnads-nämndens ansvarsområde för livsmedelskontroll till någon annan myndighet.

5 Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Miljö- och byggnadsnämndens befogenheter inom livsmedelsområdet regleras av livsmedelslagen (SFS 2006:804) och livsmedelsförordningen (SFS 2006:813) samt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Enligt 20 § livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen.

Om avvikelser från kraven i lagstiftningen (brister) konstaterats vid en offentlig kontroll är kontrollmyndigheten skyldig att vidta åtgärder för att se till att företagaren avhjälper bristen. Åtalsanmälan eller utredning av sanktionsavgift ska göras när straffbelagda överträdelse av lagstiftningen konstateras eller misstänks vid en kontroll.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Behovet av kontrollpersonal (livsmedelsinspektör) utgår från antalet kontrolltimmar som ska utföras varje år. Kontrolluppdraget omfattar den operativa kontrollen och i den räknas inte informationsinsatser och liknande in. Myndigheten ska ha tillräckligt med resurser för att genomföra kontrolluppdraget. Miljö- och byggnadsnämnden gör vart tredje år en behovsutredning samt beslutar årligen en kontrollplan för att tillse att det finns tillräckliga personella resurser inom livsmedelsområdet. Förutom livsmedelsinspektör finns även personal som arbetar med administration. Kontrollen leds av miljö- och byggnadschefen som ansvarar för planering och uppföljning av verksamheten.

Under 2024 kommer kontroll av företagarnas uppgifter till den nya riskklassningen och riskklassningsbesluten fortsätta att kräva extra tid vilket kan innebära att tiden för livsmedelskontrollerna kan påverkas om inte extra tid avsätts för detta. Under 2023 har en kontrollskuld uppkommit och som måste hanteras inom tre år.

För att säkerställa att intressekonflikter undviks för kontrollpersonal (livsmedelsinspektör) har Miljö- och byggnadsnämnden rutiner för jäv och bisysslor. Dessa återfinns på intranätet.

Miljö- och byggnadsnämnden ska tillse att det finns erforderlig utrustning och utrymmen för att säkerställa kontrollen. Miljö- och byggnadsnämnden har i dagsläget tillräcklig tillgång till den utrustning och de utrymmen som krävs i form av bilar, kalibrerade termometrar, kylskåp, telefoner, digitalkamera och skyddsutrustning (arbetskläder, m.m.).

Kommunen har genom gemensam upphandling avtal med laboratorium för analys av prover i kontrollen och olika projekt.

Utrymme för förvaring av större mängder omhändertagna kylda eller frysta livsmedel saknas men rutin finns för att snabbt få tillgång till sådana förvarings-möjligheter.

5.3 Finansiering av kontrollen

Miljö- och byggnadsnämndens offentliga kontroll av livsmedelsobjekt finansieras med avgifter, enligt förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel (SFS 2006:1166).

Nuvarande taxa för livsmedelskontrollen är antagen i kommunfullmäktige 14 december 2019. Timavgiften uppgår 2023 till 1124 kronor och Miljö- och byggnadsnämnden har mandat att årligen höja med prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Timavgiften har beräknats enligt underlag från Sveriges kommuner och Regioner (SKR). Den nya taxan träder ikraft 1 januari 2024 och timavgiften uppgår till 1320 kronor per timma. Från och med 2024 får inte kommunen ta ut kontrollavgifterna i förskott utan dessa ska tas när kontrollen är genomförd sk efterdebitering.

Avgifter tas ut enligt följande:

- Livsmedelsobjekten betalar efter att kontrollen genomförts. Avgiftens storlek baseras på kontrollbehov och fastställd timtaxa. Kontrollbehovet utgår från riskklassificeringen av anläggningen i enlighet med Livsmedelsverkets vägledning.
- Avgift för uppföljande kontroll tas ut för att finansiera kontrollen enligt artikel 79.2 c i förordning (EU) 2017/625. Vid upptäckta brister eller befogade klagomål tas timavgift ut motsvarande den nedlagda kontrolltiden.
- Avgift för registrering tas ut lika med en timmes kontrolltid.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

Kravet på personalens kompetens finns i kontrollförordning (EU) 2017/625.

I samband med det årliga medarbetarsamtalet upprättas en individuell kompetensutvecklingsplan. Kompetensutveckling sker löpande genom deltagande i kurser anordnade av Livsmedelsverket och andra aktörer. En stor del av kompetensförsörjningen sker genom att följa och inhämta ändringar och nyheter i livsmedelslagstiftningen via webbplatsen Livstecknet.

Kunskapsutbyte sker bl.a. genom deltagande i länsmöten med Länsstyrelserna i Kronoberg och Blekinge läns regi och genom möten i miljösamverkan Kronoberg och Blekinge. Grundutbildningen ska bestå av högskola/universitetsutbildning eller motsvarande.

6 Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering och godkännande av livsmedelsobjekt

Miljö- och byggnadsnämnden i Tingsryds kommun ansvarar för den operativa offentliga kontrollen vid cirka 185 livsmedelsobjekt inklusive dricksvatten-anläggningar.

I förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll finns krav på att kontrollmyndigheterna ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som omfattas av den offentliga kontrollen. Livsmedelsobjekten finns i miljö- och byggnadsförvaltningens register Vision. Miljö- och byggnadsförvaltningen i Tingsryds kommun uppdaterar registret kontinuerligt efter:

- utförd kontroll
- att ha mottagit anmälningar för registrering
- erhållit information från företagare på annat sätt
- i december och januari månader genomgång av register i samband med planering av kommande års kontroll.

Fastställd rutin finns för procedurer rörande registrering och avgiftsbeslut.

6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet 2024

Verksamhetsplaneringen bygger på riskbaserade bedömningen utifrån Livsmedelsverkets modell för riskklassning tillämpas där varje objekt får en klassad kontrolltid utifrån riskerna i hanteringen. Ju större risk som föreligger i hanteringen desto mer kontrolltid är avsatt för den offentliga tillsynen. Kontrollen genomförs enligt den fastslagna planeringen. Kontrollen kan också göras i form av projekt och provtagningar.

Inspektören deltar även i läns- och riksprojekt som initieras av främst Länsstyrelserna i Kronoberg och Blekinge län och Livsmedelsverket när dessa berör kommunens livsmedelsobjekt. Förvaltningen har för avsikt att delar av livsmedelskontrollen även ska göras av en annan miljö- och hälsoskyddsinspektör för att minska sårbarheten vid sjukdom, vakans, mm. Dessutom främjar det utveckling att även på "hemmaplan" kunna bolla och diskutera inom sitt arbetsområde. Även samordnad tillsyn med ex miljötillsynen kommer att göras under året ett bra sådant exempel är samordnad tillsyn av vattenverk som både ska kontrolleras avseende dricksvattenproduktion och miljöskydd såsom kemikaliehantering. En bieffekt är att tillsynsobjektet får båda kontrollerna på samma gång, bra ur ett kunperspektiv, en inspektion istället för två.

Förvaltningen ska även ha en helhetssyn och sammanhållen tillsynskedja när det gäller dricksvattenförsörjningen, från grundvattenbildningen och vattenskyddsområdet till tappkranen.

Antalet kontroller som ska göras är egentligen inte möjlig att besvara nu när omklassningen pågår. Men om vi utgår från den kontrollperiodicitet som finns ska ca 75 – 80 objekt besökas 2024. Antalet objekt eller anläggningar är ca 185 och den totala kontrolltiden enligt gamla klassningen ca 580 timmar. Livsmedelsverket har sagt att den nya klassningsmodellen kommer att ge 15 – 25 % mindre kontrolltid jmf med nuvarande klassningssystem för en "normalkommun".

Kontrollskuld

På grund av att tid måste läggas på omklassningen, framtagande av ny livsmedelstaxa, vakans och prioriteringar kommer det att följa med en kontrollskuld till verksamhetsåret 2024. Denna beräknas uppgå till minst 300 timmar. En kontrollskuld uppstår när myndigheten inte hinner med den planerade tillsynen och livsmedelsobjekt som ska kontroll inte får denna, helt eller delvis. Myndigheten måste därför "ta igen" denna

kontroll helst kommande verksamhetsår men det är tillåtet att ta bort skulden under tre år. Nämnden ska dock i en särskild plan i början av nästa år besluta hur skulden ska hanteras.

Kontrollskulden medför att den tillgängliga tiden för "ordinarie" kontroll blir mindre. Hänsyn har tagits för detta vid val av vilka kontroller enligt de nationella målen som ska göras 2024.

Livsmedelskontroll under 2024

Följande tre nationella mål påbörjas under 2024:

– **Säkerhet vid vattenverk och reservoarer (operativt mål 2)**

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts vid de allmänna vattenverk och distributionsanläggningar som omfattas av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2008:13) om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar. Kontrollen görs i syfte att bedöma om förebyggande, upptäckande och avhjälpande åtgärder vidtas för att säkerställa skyddet mot sabotage och skadegörelse riktad mot anläggningarna.

Bakgrund till målet

För att säkerställa leveransen av dricksvatten både när det gäller kvalitet och kvantitet behöver den som producerar eller tillhandahåller dricksvatten genom en distributionsanläggning ha rutiner och förfaranden för att skydda anläggningen mot sabotage och skadegörelse. Det handlar om att förebygga, upptäcka och avhjälpa sabotage och skadegörelse. Civilt försvar blir allt viktigare och detta område har inte prioriterats vid tidigare perioder med operativa mål. Därför är det angeläget att kontroll av reglerna i LIVSFS 2008:13, de så kallade lås- och bomföreskrifterna, genomförs.

– **Aktörer som släpper ut honung på marknaden (operativt mål 12)**

Senast den 31 december 2025 har kontrollmyndigheterna utfört spårbarhetskontroller hos företag som handlar med honung. Syftet är att säkerställa att aktörer som släpper ut honung på marknaden har registrerat sin anläggning, i de fall verksamheten har en sådan organisation och kontinuitet att den kan anses vara ett livsmedelsföretag.

Bakgrund till målet

Enligt Livsmedelsverkets vägledning ska primärproducenter som producerar mer än 500 kilo honung per år vara registrerade.

Länsstyrelsernas livsmedelskontroll av primärproducenter ska utföras enligt den nationella kontrollplaneringen av primärproduktion av aktörer som har biodling och säljer egen honung, samt vid uppföljning av ärenden från andra myndigheter. Det är viktigt att de honungaktörer som ska vara registrerade också är det, bland annat eftersom registreringen gör offentlig kontroll möjlig. Livsmedelsföretagare ska kunna visa spårbarhet för den honung som de handlar med. I förekommande fall kan spårbarhetskontrollen kompletteras med verifierande provtagning.

Senast den 31 december 2025 ska kontrollmyndigheterna ha utfört minst 2 000 spårbarhetskontroller enligt detta mål.

- **Glykoalkaloider i potatis (operativt mål 16)**

Offentlig kontroll av åtgärder som livsmedelsföretagare vidtagit för att förebygga att höga halter glykoalkaloider bildas och hur de förhindrar att giftiga partier sätts på marknaden.

Bakgrund till målet

Potatis är ett av våra viktigaste baslivsmedel. Tidigare kontrollprojekt under 2015-2017 har visat att branschens åtgärder har varit otillräckliga för att förebygga att höga halter glykoalkaloider bildas och förhindra att giftiga partier sätts på marknaden. Branschen och detaljhandeln har sedan dess angett att de vidtagit olika förbättringsåtgärder för att styra upp situationen och det finns därför skäl att nu granska effekten av dessa åtgärder. För att effektivt planera och utforma framtida kontroller, finns också ett behov av mer kunskap om potatissorter.

Ordinarie kontroll av de livsmedelsobjekt sker enligt den periodicitet de ska ha kontroll under 2024 om inte omklassningen ändrar detta.

Utöver detta kommer kontroll ske enligt vad miljö- och byggnadsnämnden beslutar i sin åtgärdsplan för att hantera kontrollskulden.

6.3 Rutiner för utförande av kontroll

Vid de offentliga kontrollerna används den så kallad datorbaserade kontrollens checklista som stöd vid genomgång av företagens lokaler och verksamhet. Miljö- och byggnadsförvaltningen använder Livsmedelsverkets vägledning som hjälp för den offentliga kontrollen inom livsmedelsområdet. För support används också Livsmedelsverkets hemsida; www.livsteck.net som är en faktasida och mötesplats för kommunernas inspektörer.

Kontrollen består av inspektioner och revisioner. Inspektioner sker vanligtvis oanmälda. Vid inspektion kontrolleras ett eller flera moment i livsmedelskedjan. Detta för att kontrollera om verksamheten uppfyller de krav som ställs i lagstiftningen. Områden som kontrolleras kan vara råvaror och ingredienser, rengöring, kontroll av märkning och kontroll av lokalen.

Revisionen är förannämld och vid revision utförs en mer ingående genomgång av i förväg meddelade kontrollområden.

Uppföljande kontroll beroende på bristande efterlevnad kan ske både förannmält och oanmält. Hur inspektionen genomförs beror på vad som ska kontrolleras. Besök på plats är den vanligaste metoden men extra kontroll kan också innefatta granskning av handlingar som skickats in till miljö- och byggnadsförvaltningen.

Resultatet av kontrollen dokumenteras i Vision där också all övrig kontakt med verksamhetsutövare antecknas. En kontrollrapport upprättas efter varje kontrolltillfälle. I rapporten framgår det vad kontrollens syfte var, vilka kontrollmetoder som används samt vilket resultat kontrollen gav. Rapporten lämnas till berörd verksamhetsutövare. Om några avvikelser upptäcks vid revision eller inspektion följs dessa upp vid nästkommande besök eller med en uppföljande kontroll om avvikelsen bedöms så allvarlig att uppföljningen inte bedöms kunna vänta till nästa planerade kontroll.

6.4 Provtagning och analys

Miljö- och byggnadsförvaltningen anlitar SGS Analytics för analys av prover uttagna i offentlig kontroll. SGS Analytics Sweden AB är ett laboratorium som är ackrediterat för de analyser som upphandlats. Kontroll av dess ackreditering görs i samband med varje upphandling. Om nämnden låter utföra annan analys än de som upphandlats försäkrar sig nämnden om att laboratoriet har ackreditering för aktuell analys.

Kontrollmetoden provtagning används främst i tre syften:

- Riktad kontroll (projekt)
- Utredning av matförgiftningar och dricksvattenburna utbrott
- Verifiering av företagens rutiner i egenkontrollen och företagens egen prov-tagning

6.5 Rapportering av kontrollresultat

Resultat från all kontroll kommuniceras med företagaren muntligt i samband med besöket och företagaren får alltid ta del av kontrollresultatet i rapport eller i beslut. Alla resultat dokumenteras och bevaras i myndighetens administrativa system, Vision samt i arkiv. Sammanställning av resultaten kan göras genom rapport-funktion i Vision. I början av varje kalenderår inrapporteras kontrollresultaten och andra uppgifter om livsmedelskontrollen till Livsmedelsverket.

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär det att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Miljö- och byggnadsförvaltningen har ett öppet webbdiarie där alla kan se inkommande eller upprättade handlingar. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

Miljö- och byggnadsförvaltningen upprättar efter varje kontrolltillfälle en kontrollrapport, och vid behov ett beslut, utifrån kravet i artikel 13 i förordning (EG) 2017/625. Kontrollen/besluten är i de allra flesta fall en allmän och offentlig handling. De flesta beslut tas på delegation och till varje nämndsammanträde upprättas en lista över de delegationsbeslut som kontoret fattar. Listan är offentlig.

7 Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Miljö- och byggnadsnämndens juridiska befogenheter att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad finns bl.a. i Artikel 138 förordning (EU) 2017/625 och i livsmedelslagen (2006:804) 22-24 §§. Denna anger att om den behöriga myndigheten konstaterar bristande efterlevnad, ska den vidta åtgärder för att se till att företagaren avhjälper situationen.

När miljö- och byggnadsförvaltningen upptäcker bristande efterlevnad av lagstiftningen hos verksamhetsutövare kommuniceras det med företagets representant på plats och skriftligen i en kontrollrapport. Uppföljning sker vid nästa planerade kontroll om:

- bristerna inte är av allvarlig art
- verksamhetsutövaren inte tidigare visat prov på bristande efterlevnad

I de fall bristerna är av allvarlig art eller verksamhetsutövaren tidigare visat prov på bristande efterlevnad följs anmärkningarna upp direkt. Det görs genom en uppföljande kontroll. Beslut om sanktioner tas om bristerna inte åtgärdats vid uppföljning eller om de bedöms vara så allvarliga att risk föreligger att livsmedel betraktas som osäkra. Fastställd rutin för uppföljande kontroll följs samt Livsmedelsverkets vägledning om sanktioner.

Exempel på åtgärder som nämnden har möjlighet att vidta är:

- föreläggande
- förbud
- begränsa eller förbjuda utsläppande på marknaden av livsmedel
- beordra att livsmedel återkallas
- dra tillbaka livsmedel från marknaden och/eller destruera dem

Möjlighet finns att förena beslut med vite.

8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning

Uppföljning av verksamhetsplaneringen sker löpande tillsammans med ansvarig chef. I slutet av året utvärderas den årliga verksamhetsplaneringen. Halvårsvis sker en fördjupad uppföljning för att utvärdera om kontrollplanen behöver revideras. Utvärderingen ligger sedan till grund för nästa års planering. Miljö- och byggnadsnämnden kan besluta om tätare uppföljningar.

8.2 Revisioner

Länsstyrelsen har ansvar för att revidera den kommunala livsmedelskontrollen i det egna länet samt ansvarar för uppföljning av att kommunen vidtar åtgärder för att avhjälpa eventuella avvikelser. Senast en sådan revision gjordes var 2017.

8.3 Utvärdering

Miljö- och byggnadsförvaltningen medverkar i SKRs servicemätning Insikt. Den ger ett mått på kommunens myndighetsutövning. Insikt har genomförts på förvaltningen varje år från och med 2019. Företag som har haft kontakt med kommunen ett visst år får svara på frågor om bemötande, effektivitet, kompetens, information, tillgänglighet och rättssäkerhet gällande kommunens myndighets-utövning mot företag.

9 Beredskap

Miljö- och byggnadsförvaltningen har ingen schemalagd jour men miljö- och byggnadschefen kan i de flesta fall nås utanför kontorstid. Vid utbrott av matförgiftningar hänvisas också till krishanteringsplanen för livsmedel och dricksvatten i Tingsryds kommun antagen av Miljö- och byggnadsnämnden 2020-03-23, Dnr MBN 2019-1065, reviderad 2022-04-25 Dnr MBN 2022-416.

10 Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan

I Sveriges fleråriga nationella kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen i hela livsmedelskedjan är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Där finns även övergripande mål som är gemensamma för alla myndigheter som ansvarar för offentlig kontroll i livsmedelskedjan samt operativa mål inom lagstiftningens olika områden och aktiviteter för att nå målen.

Kontrollplanen finns på [NKP-webben](#).

Bilaga – Nationella operativa målen

Mål 1 – Mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts vid alla anläggningar som producerar över 100 m³ dricksvatten per dygn. Kontrollen syftar till att bedöma om faroanalysen tar hänsyn till mikrobiologiska och kemiska faror i råvattnet och att beredningen av dricksvattnet är anpassad efter resultatet av faroanalysen.

Bakgrund till målet

En väl fungerande beredning är avgörande för att kunna producera ett säkert dricksvatten. Det krävs kunskap om de förutsättningar som är unika för varje anläggning för att kunna anpassa beredningen på bästa sätt. I de nya dricksvattenföreskrifterna förtydligas producenternas ansvar när det gäller faroanalys och undersökning av råvattenkvaliteten. Att genomföra en faroanalys som beaktar såväl mikrobiologiska som kemiska faror, och ta hänsyn till resultatet av denna när beredningen utformas, är grundläggande och avgörande för dricksvattenssäkerheten.

Mål 2 – Säkerhet vid vattenverk och reservoarer

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts vid de allmänna vattenverk och distributionsanläggningar som omfattas av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2008:13) om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar. Kontrollen görs i syfte att bedöma om förebyggande, upptäckande och avhjälpande åtgärder vidtas för att säkerställa skyddet mot sabotage och skadegörelse riktad mot anläggningarna.

Bakgrund till målet

För att säkerställa leveransen av dricksvatten både när det gäller kvalitet och kvantitet behöver den som producerar eller tillhandahåller dricksvatten genom en distributionsanläggning ha rutiner och förfaranden för att skydda anläggningen mot sabotage och skadegörelse. Det handlar om att förebygga, upptäcka och avhjälpa sabotage och skadegörelse. Civilt försvar blir allt viktigare och detta område har inte prioriterats vid tidigare perioder med operativa mål. Därför är det angeläget att kontroll av reglerna i LIVSFS 2008:13, de så kallade lås- och bomföreskrifterna, genomförs.

Mål 3 – Nyckelhålmärkning

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts hos tillverkare och huvudkontor med ansvar för Nyckelhålmärkning av färdigförpackade livsmedel inom följande livsmedelsgrupper:

- ☑ kött och produkter som innehåller kött (livsmedelsgrupp 24),
- ☑ helt eller delvis vegetabiliska produkter (livsmedelsgrupp 25) och
- ☑ färdigrätter (livsmedelsgrupperna 26-30).

I samband med den senaste revideringen av LIVSFS 2005:9, som trädde i kraft 2021, var det inom dessa livsmedelsgrupper som de största förändringarna av kriterierna gjordes. Syftet med kontrollerna är att säkerställa att livsmedlen uppfyller lagstiftningens krav för att få Nyckelhålmärkas.

Bakgrund till målet

Nyckelhålet är ett frivilligt märkningssystem. Syftet med Nyckelhålet är att göra det enkelt för konsumenterna att hitta de hälsosammare alternativen inom olika livsmedelsgrupper med nyttigare eller mindre fett, mindre socker och salt och mer fiber och fullkorn. Reglerna för vilken mat som får märkas med Nyckelhålet bygger på den senaste samlade forskningen om vad vi behöver äta för att må bra. Nyckelhålet är ett registrerat varumärke som tillhör Livsmedelsverket. Det är viktigt att konsumenterna kan lita på att livsmedel som är märkta med Nyckelhålet är ett mer hälsosamt val. Därför är det angeläget att kontrollera att Nyckelhålmärkta livsmedel uppfyller kraven i lagstiftningen.

Mål 4 – Spårbarhet och märkning av fet fisk från Östersjön

Offentlig kontroll utförs för att verifiera spårbarhet för lax och sill/strömming från Östersjön vid samtliga anläggningar som registrerat utförsel i Hav- och vattenmyndighetens spårbarhetssystem. Detta i syfte att kontrollera att fisken inte säljs till länder som inte omfattas av dioxinundantaget.

Bakgrund till målet

Fet fisk från Östersjön kan innehålla halter av dioxin och PCB som överstiger EU-lagstiftningens gränsvärden. Fisk med halter som överskrider gränsvärdena får säljas i Sverige, men enbart inom landet och till andra länder som också har ett undantag från EU-lagstiftningen för detta gränsvärde. Det har dock tidigare visat sig att Östersjölax från Sverige har sålts till andra EU-länder, i strid med undantagsvillkoren.

Målet syftar till att producenter och grossister som handlar med fet fisk från Östersjön, med högre halter dioxiner och PCB:

- ☐ dels ska ha kännedom om de begränsningar som finns i handeln mellan länder inom EU, och
- ☐ dels därför enbart levererar fet fisk från Östersjön med spårbarhet och med godkända gränsvärden för dioxin och PCB.

Mål 5 – Ekologiska varor

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att de aktörer som släpper ut ekologiska produkter eller produkter under omställning, har anmält sig till Livsmedelsverket. Kontroll utförs också för att verifiera undantagen från anmälan och krav på certifikat. Livsmedelsverket ska omedelbart underrättas om en aktör inte har anmält sin verksamhet enligt reglerna. Livsmedelsverket prövar då frågan om sanktionsavgift.

Bakgrund till målet

Ekologiska produkter har ett mervärde för konsumenter, vilket kan öka risken för vilseledande och bedrägliga förfaranden. Det är viktigt att den ekologiska livsmedelsinformationen/märkningen är korrekt och inte vilseleder, eftersom det är en förutsättning för att konsumenter ska få det som de betalar för. Om ekologiska livsmedel inte motsvarar den information som ges finns risk för att förtroendet hos konsumenterna minskar för dessa produkter. Att motverka vilseledande och bedrägliga förfaranden är också en fråga om lika konkurrensförhållanden på marknaden.

Aktörer som

- ☐ släpper ut ekologiska produkter eller produkter under omställning,
- ☐ producerar, bereder, distribuerar eller lagrar ekologiska produkter eller produkter under omställning,
- ☐ importerar sådana produkter från ett tredje land,
- ☐ exporterar sådana produkter till ett tredje land eller som
- ☐ släpper ut ekologiska produkter på marknaden

ska anmäla sin verksamhet till behörig myndighet för ekologiska livsmedel, det vill säga Livsmedelsverket.

Aktörer som säljer färdigförpackade ekologiska livsmedel direkt till slutkonsumenter är undantagna från kravet på anmälan. Anmällda aktörer ska ha ett certifikat för att få släppa ut ekologiska produkter eller produkter under omställning på marknaden. För att få ett certifikat ska anmällda aktörer certifiera sin verksamhet hos ett kontrollorgan. Aktörer som säljer inte färdigförpackade livsmedel direkt till slutkonsument är under vissa förutsättningar undantagna från kravet att inneha ett certifikat.

Det är bland annat kommunerna och länsstyrelserna som kan upptäcka företag som borde vara anmällda till ett kontrollorgan men som inte är det. I Sverige utför kontrollorgan den kontroll av ekologiska livsmedel som ska ske mot det ekologiska regelverket om ett företag är anslutet till kontrollsystemet för ekologisk produktion.

Mål 6 – Livsmedelsinformation vid e-handel

Senast den 31 december 2025 har kontroll utförts hos registrerade/godkända verksamheter som släpper ut färdigförpackade kosttillskott och/eller konfektyr på marknaden via e-handel. Kontrollen syftar till att verifiera att livsmedelsinformationen på verksamhetens webbplats stämmer med informationen på förpackningarna.

Bakgrund till målet

Försäljning av livsmedel via distanskommunikation (nedan kallat e-handel) har ökat kraftigt de senaste åren. När det gäller kosttillskott är e-handeln idag den största försäljningskanalen. Även för den övriga detaljhandeln har det rapporterats att försäljning av livsmedel via e-handel har ökat.

Den offentliga kontrollen i samband med e-handel med livsmedel är under utveckling och Livsmedelsverket har ett ansvar att leda och samordna denna kontroll. Att införa ett operativt mål kan därför vara ett sätt att implementera en mer regelbunden offentlig kontroll av e-handel. Livsmedelsinformation ska vara korrekt, tydlig och lätt att förstå för konsumenterna så att de kan göra medvetna val. Detta gäller även vid inköp via e-handel. Hur livsmedelsföretagarna uppfyller denna skyldighet finns det lite kunskap om idag.

Detta operativa mål avgränsas till att gälla e-handel via internet av färdigförpackade livsmedel, med fokus på kosttillskott och konfektyr. Den information som konsumenterna får om sådana livsmedel när de erbjuds till försäljning genom distanskommunikation, ska innehålla de obligatoriska märkningsuppgifterna. Dessa ska finnas tillgängliga innan köpet avslutas, undantaget datum för minsta hållbarhet eller sista förbrukningsdag.

Mål 7 – Handelsnormer för konserverad tonfisk och sardiner

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts hos företag som sätter konserverad tonfisk eller sardiner på marknaden genom import eller införsel från annat EU-land. Syftet är att verifiera att produkterna uppfyller kraven i handelsnormerna för märkning och sammansättning.

Bakgrund till målet

De EU-gemensamma handelsnormerna för konserverade sardiner och produkter av sardintyp samt marknadsnormerna för konserverad tonfisk och bonit syftar till att produkterna som finns på marknaden ska hålla en tillfredsställande kvalitet. Felaktigt innehåll i konserverna och felaktig märkning riskerar att vilseleda konsumenten och riskerar att påverka konkurrensförhållandena på marknaden. Felaktig art kan också vara en indikation på att det förekommer oreglerat fiske, som leder till överfiskning av fiskbestånden.

Därför är det viktigt att importörer av dessa produkter känner till och verifierar att handelsnormerna följs, samt att kontrollmyndigheterna kontrollerar detta.

Mål 8 – Spårbarhet kött

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts för att verifiera uppgift om svenskt ursprung för färskt och fryst kött av nöt, gris, får och lamm samt fågel. Målet omfattar såväl helt som bitat och malet kött, förpackat och oförpackat. Kontrollerna ska utföras i samtliga led i livsmedelskedjan efter slakt som släpper ut färskt eller fryst kött av svenskt ursprung på marknaden.

Bakgrund till målet

Livsmedelslagstiftningen syftar bland annat till att konsumenter inte ska bli vilseledda och att verka för lika konkurrensförhållanden på marknaden. Svenskt ursprung har ett mervärde för konsumenten. Det finns därför ett ekonomiskt incitament för bedrägliga eller vilseledande förfaranden vad gäller uppgiften om svenskt ursprung. Sådana förfaranden vilseleder konsumenten och sätter konkurrensvillkoren ur spel mellan företagen på marknaden.

Under 2020 resulterade 14 procent av kontrollerna av det operativa målet om spårbarhet av kött 2020-2022 i en avvikelse enligt den årliga rapporteringen. Målet omfattade butiker utanför de stora

detaljhandelskedjorna. Under målperioden 2017-2019 var andelen avvikelser i kontrollerna av tidigare led (styckningsanläggningar, grossister/importörer och matmäklare) 7 procent. Under 2020 resulterade cirka 20 procent av alla kontroller i Sverige som rapporterades mot mål H03 i en avvikelse. För rapporteringspunkten H11 var antalet avvikelser som konstaterades cirka 30 procent. Båda rapporteringspunkterna syftar till överträdelser mot lagstiftning som reglerar information om ursprung och spårbarhet för kött. För att säkerställa uppgifterna om svenskt ursprung och spårbarhet i livsmedelskedjan utökar vi nu därför målet till att omfatta samtliga led efter slakt som släpper ut färskt eller fryst kött av svenskt ursprung på marknaden. I detaljhandelsledet ska även butiker i de stora detaljhandelskedjorna omfattas.

Mål 9 – Skyddade beteckningar

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts av att märkningen på utvalda förpackade produkter med skyddade beteckningar och som har införts till Sverige stämmer överens med produktspecifikationen.

Bakgrund till målet

Det europeiska samarbetet på jordbruksområdet har bland annat medfört ett ökat utbud av matvaror i butikerna. För konsumenten kan det ibland vara svårt att hitta rätt produkt i mängden av varor. Reglerna om skyddade beteckningar kan bland annat bidra till att tillgodose konsumentens behov av information om livsmedel med speciella egenskaper. Det kan röra sig om till exempel ursprungsgaranti, särskilda produktionsmetoder eller råvaror som härstammar från en viss region och har ett känt geografiskt ursprung. Det är därför viktigt att kontrollera att reglerna följs och att bedrägliga eller vilseledande förfaranden med märkningen av skyddade beteckningar minimeras. Marknadskontroll av skyddade beteckningar ska utföras årligen. Aktiviteten utgår också från en av rekommendationerna som Sverige fick som resultat av Sante F:s revision 2019 och finns även angiven i dokumentet "Plan för arbetet med skyddade beteckningar" (daterad 2021-02-01). Kontrollen ska omfatta kontroll av att märkningen enligt produktspecifikationen följs för ett antal utvalda produkter som införs i Sverige. Det finns så kallade GI-cards för skyddade beteckningar som kan användas vid kontrollen. Exempel på produkter där GI-card tagits fram är Prosciutto di Parma, Jabugo, Roquefort och Kalamata.

Mål 10 – Allergena ingredienser i färdigförpackade livsmedel

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts hos grossister som importerar färdigförpackade livsmedel för att verifiera att företagen ger korrekt information om allergena ingredienser i märkningen.

Bakgrund till målet

Livsmedel som innehåller allergena ingredienser behöver vara korrekt märkta för att allergiska och överkänsliga konsument ska kunna undvika livsmedel de inte tål och slippa drabbas av allvarliga allergiska reaktioner. Lagstiftningen har ett tydligt fokus på information om allergena ingredienser med regler om hur dessa ska märkas ut. Idag är handeln med livsmedel global och det importeras många produkter vars märkning i många fall inte är på svenska. När livsmedlet når slutkonsument ska den obligatoriska livsmedelsinformationen vara på svenska. Det innebär att importörerna som ansvarar för livsmedelsinformationen måste säkerställa att informationen på förpackningen är korrekt. Tidigare undersökningar som fokuserat på information och märkning om allergena ingredienser har visat att det behövs mer kontroll och stöd inom detta område. Målet syftar till att säkerställa information i livsmedelskedjan. Målet innebär att märkningen på färdigförpackade livsmedel ska kontrolleras. Alla allergena ingredienser som finns i livsmedlet ska finnas med i ingrediensförteckningen och vara framhävda samt korrekt översatta till svenska. Om denna information inte finns eller är felaktig kan allergiska och överkänsliga konsument drabbas av allvarliga allergiska reaktioner.

Mål 11 – Spårbarhet ägg

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att aktörer som producerar och/eller släpper ut svenska hönsägg på marknaden kan visa att de uppfyller de spårbarhetskrav som finns och att den information som medföljer äggen är korrekt.

Bakgrund till målet

Livsmedelslagstiftningen syftar till att konsumenter inte ska bli vilseledda och till lika konkurrensförhållanden på marknaden. Svenska ägg och vissa typer av produktionsmetoder skapar mervärde för konsumenten. Därför finns det ekonomiska incitament för bedrägliga eller vilseledande förfaranden när det gäller uppgiften om svenskt ursprung och annan information om ägg och produktionsmetoder.

Den svenska självförsörjningsgraden av ägg var enligt Jordbruksverket under 2018 strax under hundra procent. Samma rapport visar att svenska konsumenter i snitt konsumerade 235 ägg per person och år. Ägg kan därför anses vara ett viktigt livsmedel för svenska konsumenter och företag.

Under våren 2020 drabbades världen av Covid 19-pandemin, vilket medförde att konsumenter i Sverige bunkrade vissa typer av livsmedel, bland annat ägg. Veckovisa rapporter från Dagligvaruleverantörers Förbund (DLF) under 2020 visade att livsmedelsföretagen befarade försämrade möjligheter för leverans och produktion av ägg.

Under 2020-2021 drabbades Sverige också av flera fågelinfluensautbrott, vilket har påverkat svenska hönsuppfödarens produktionskapacitet. Förändrade förutsättningar i den svenska jordbruksbaserade livsmedelskedjan för ägg ställer därför extra höga krav på kontroll av äggens ursprung och den information som åtföljer dem för att kunna säkerställa att reglerna följs.

Bedrägliga eller vilseledande förfaranden sker i hela den jordbruksbaserade livsmedelskedjan. Behöriga kontrollmyndigheter behöver därför utföra kontroll av spårbarhet och verifiering av livsmedelsinformation med lämplig regelbundenhet hos samtliga aktörer som ingår i kedjan för ägg.

Mål 12 – Aktörer som släpper ut honung på marknaden

Senast den 31 december 2025 har kontrollmyndigheterna utfört spårbarhetskontroller hos företag som handlar med honung. Syftet är att säkerställa att aktörer som släpper ut honung på marknaden har registrerat sin anläggning, i de fall verksamheten har en sådan organisation och kontinuitet att den kan anses vara ett livsmedelsföretag.

Bakgrund till målet

Enligt Livsmedelsverkets vägledning ska primärproducenter som producerar mer än 500 kilo honung per år vara registrerade.

Länsstyrelsernas livsmedelskontroll av primärproducenter ska utföras enligt den nationella kontrollplaneringen av primärproduktion av aktörer som har biodling och säljer egen honung, samt vid uppföljning av ärenden från andra myndigheter. Det är viktigt att de honungaktörer som ska vara registrerade också är det, bland annat eftersom registreringen gör offentlig kontroll möjlig.

Livsmedelsföretagare ska kunna visa spårbarhet för den honung som de handlar med. I förekommande fall kan spårbarhetskontrollen kompletteras med verifierande provtagning.

Senast den 31 december 2025 ska kontrollmyndigheterna ha utfört minst 2 000 spårbarhetskontroller enligt detta mål.

Mål 13 – Otillåtna växter och främmande ämnen i växtbaserade kosttillskott

Vid utgången av 2025 har tolv särskilt utvalda hälsofarliga växter i kosttillskott kontrollerats på kosttillskottsanläggningar, inklusive sådana som bedriver e-handel, som släpper ut växtbaserade kosttillskott på marknaden. Dessutom har kosttillskott analyserats hos importörer, införare, producenter och tillverkare av växtbaserade kosttillskott, i syfte att kontrollera att gränsvärdet för genotoxiska och carcinogena pyrrolizidinalkaloider inte överskrids.

Bakgrund till målet

Växtbaserade kosttillskott, i fast eller flytande form, upptar enligt branschens egna siffror närmare en fjärdedel av den svenska kosttillskottsmarknaden. Försäljningen av växtbaserade kosttillskott har ökat stadigt de senaste åren, precis som den totala kosttillskottsförsäljningen.

Otillåtna ämnen och växter förekommer konsekvent i kosttillskott på den svenska marknaden, bland annat hos butiker och grossister och i hög grad inom e-handeln. Det finns ett stort antal nya, icke godkända nya livsmedel på marknaden. Det finns också växter som är förbjudna att användas i livsmedel genom annan lagstiftning. Utifrån en riskbedömning har Livsmedelsverket sammanställt en lista med tolv växter som kan innebära en risk för konsumenten. Förekomsten av de här växterna i kosttillskott ska kontrolleras som en del i det här operativa målet.

Under 2022 införs nya gränsvärden i lagstiftningen för pyrrolizidinalkaloider i kosttillskott. Växter med hög halt av detta ämne kan kontaminera foder och livsmedel som kosttillskott och örtteer.

Livsmedelsverket har i flera rapporter de senaste åren pekat på risker som finns med kosttillskott och särskilt angett pyrrolizidinalkaloider som en av riskerna med växtbaserade kosttillskott. Även kontroll av att gränsvärdet för ämnet inte överskrider, är en del av det här operativa målet.

Mål 14 – Fusk med tonfisk

Offentlig kontroll har utförts hos importörer och grossister som säljer färsk eller fryst tonfisk för att undersöka om det förekommer fisk som har behandlats på ett otillåtet sätt. Företag som använder sådana metoder riskerar orsaka histaminbildning i fiskköttet och att vilseleda konsumenter.

Bakgrund till målet

Tonfisk har länge varit föremål för livsmedelsfusk där det handlar om att olagligt förändra eller manipulera färgen på fiskens kött. År 2016 kom de första bevisen på att tonfisk av lägre kvalitet, tänkt för konserverindustrin, behandlats med vegetabiliska extrakt som innehåller höga halter av nitrit, för att ändra färgen från brunaktig till klarröd, så att konsumenten tror att fisken är färsk.

Naturligt röd färg på tonfisk är en färskhetsindikator. Den konstgjort röda färgen kan maskera förändringar, inklusive bakterietillväxt och att histamin bildas. Histaminförgiftning ger akut insjuknande i magsmärtor, kräkningar och diarré. Det kan även bildas nitrosaminer, vilka är carcinogena.

Att tillsätta nitriter till fisk är inte tillåtet, och att använda vegetabiliska extrakt rika på nitriter är inte förenligt med lagstiftningen för livsmedelstillsetser. Förutom att använda vegetabiliska extrakt, förekommer även behandling med kolmonoxid, så kallad kallrökning, och olika nitritsalter i kombination med antioxidanter i form av askorbinsyra och/eller citronsyra.

Sedan 2016 har det årligen kommit rapporter om illegalt behandlat tonfiskkött. 2018 utfördes bland annat en EU-koordinerad operation (OPSON VII) i samarbete mellan Europol/Interpol och EU:s Food Fraud Network, då 51 ton tonfisk omhändertogs. Det uppskattades då att det potentiellt rör sig om fusk i storleksklassen 200 miljoner euro per år. År 2019-2020 utförde belgiska myndigheter ett projekt med provtagning av tonfisk som resulterade i att 51 % av de kontrollerade partierna, motsvarande 79 ton, förelades med saluförbud.

Tonfisk vars färg har manipulerats riskerar inte bara att vilseleda konsumenter och restaurangägare, som tror att de köper färsk tonfisk. Då färgen är klarröd sätts också hållbarheten längre och risken för histaminbildning ökar.

Det finns ett behov av att öka kompetensen hos

☐ importörer, fiskgrossister och andra som handlar med tonfisk, så att de vidtar åtgärder mot tonfiskkött som har behandlats på ett otillåtet sätt för att köttfärgen inte ska förändras under lagringen.

☐ myndigheter, så att de som kontrollerar tonfisken känner till på vilka sätt man kan fuska med tonfisk och tillämpar effektiva metoder för att upptäcka detta.

Mål 15 – Plastprodukter med otillåtna naturmaterial

Offentlig kontroll av kontaktmaterial ska utföras i ett tidigt led i livsmedelskedjan, till exempel av producenter, importörer och grossister. Kontrollen ska förhindra att plastprodukter avsedda att komma i kontakt med livsmedel som innehåller malen bambu eller andra icke godkända naturmaterial släpps ut

på marknaden. Kontrollen syftar till att få bort dessa produkter från marknaden då de inte är tillåtna och dessutom riskerar att släppa ifrån sig oönskade kemiska ämnen i halter, som kan vara hälsofarliga.

Bakgrund till målet

Malen bambu och andra icke godkända naturmaterial får inte tillsättas plast som är avsedd att komma i kontakt med livsmedel.

För alla typer av plastprodukter avsedda att komma i kontakt med livsmedel gäller, att endast ämnen som är kontrollerade och godkända av EU-kommissionen får tillsättas plasten. Malen bambu och flera andra naturmaterial som sådana är inte godkända att tillsättas sådan plast.

Produkter som består av en blandning av dessa icke tillåtna ämnen och plast uppfyller därmed inte EU-lagstiftningens krav och får därför inte släppas ut på marknaden. Det har även visat sig att formaldehyd och/eller melamin kan migrera från den här typen av produkter till livsmedel i halter som kan vara hälsofarliga.

Produkterna riktar sig ofta till små barn, vilka kan vara känsligare än vuxna, eftersom de har lägre kroppsvikt, och dosen hälsofarliga ämnen per kilo kroppsvikt då blir högre. Produkterna marknadsförs ibland som "100 procent bambu" och liknande, trots att de innehåller plast.

En sådan märkning kan anses vara vilseledande för konsumenten, som luras att tro att produkterna enbart består av bambu eller annat naturmaterial.

Mål 16 – Glykoalkaloider i potatis

Offentlig kontroll av åtgärder som livsmedelsföretagare vidtagit för att förebygga att höga halter glykoalkaloider bildas och hur de förhindrar att giftiga partier sätts på marknaden.

Bakgrund till målet

Potatis är ett av våra viktigaste baslivsmedel. Tidigare kontrollprojekt under 2015-2017 har visat att branschens åtgärder har varit otillräckliga för att förebygga att höga halter glykoalkaloider bildas och förhindra att giftiga partier sätts på marknaden. Branschen och detaljhandeln har sedan dess angett att de vidtagit olika förbättringsåtgärder för att styra upp situationen och det finns därför skäl att nu granska effekten av dessa åtgärder. För att effektivt planera och utforma framtida kontroller, finns också ett behov av mer kunskap om potatissorter.

Mål 17 – Kontaktmaterialverksamheter

Innan utgången av 2025 har offentlig kontroll utförts av kontaktmaterialverksamheter som behörig kontrollmyndighet har förtecknade eller registrerade. Kontrollen görs för att säkerställa att materialen och produkterna uppfyller lagstiftningens krav och inte avger sina beståndsdelar i halter som skulle kunna utgöra en fara för människors hälsa eller påverka livsmedel negativt.

Bakgrund till målet

Kontaktmaterial är alla material och produkter som är avsedda eller rimligen kan förväntas att komma i direkt eller indirekt kontakt med livsmedel. Från den 15 juli 2021 har Sverige utpekade myndigheter som ansvarar för att kontrollera verksamheter som tillverkar, förädlar och distribuera material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Regeringen förespråkar att kontrollen ska byggas upp succesivt med en ambitionsnivå som tar sin utgångspunkt i de faktiska risker som dessa material och produkter innebär för människors hälsa. All kontroll ska vara riskbaserad och det är därför viktigt att verksamheter med störst risk prioriteras.

Mål 18 – Bladgrönsaker – bevattningsvatten och hygien vid odling

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts enligt nationell kontrollplanering för primärproduktionen hos livsmedelsföretag som odlar bladgrönsaker. Kontrollen görs i syfte att bedöma

om produkterna skyddas mot mikrobiologisk kontaminering och för att bekräfta att företagen uppfyller bestämmelserna vad gäller bevattningsvatten, personalhygien och hygienförhållanden vid produktion.

Bakgrund till målet

Bladgrönsaker är olika grönsaker där bladet är det som man äter. Dit räknas alla typer av sallat och spenat samt kålväxter, från vilka bladen äts. Bladgrönsaker är livsmedel som ofta äts utan värmebehandling och som kan förorenas med patogena mikroorganismer när de odlas och skördas. Detta kan bland annat ske genom bevattning med förorenat vatten eller spridning av bekämpningsmedel, eller genom förorening från personal och utrustning vid skörd och vidare hantering. Livsmedelsföretagare är skyldiga att så långt som möjligt se till att primärprodukter skyddas mot kontaminering. De är skyldiga att vidta åtgärder för att kontrollera kontaminering från olika tänkbara källor.

Mål 19 – Opastöriserad mjölk

Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts hos livsmedelsföretag i primärproduktionen som levererar opastöriserad mjölk och råmjölk direkt till slutkonsumenter.

Kontrollen görs för att bekräfta

- ☒ att endast små mängder säljs eller skänks direkt till slutkonsumenter och
- ☒ att konsumenterna bland annat får information om att den opastöriserade mjölken och råmjölken ska värmebehandlas före konsumtion samt
- ☒ att överlåtelsen i övrigt sker i enlighet med bestämmelserna i Livsmedelsverkets föreskrifter om livsmedelshygien (LIVSFS 2005:20).

I det operativa målet ingår även

- ☒ att identifiera anläggningar som borde vara registrerade för direktleverans av opastöriserad mjölk men inte är det.

Bakgrund till målet

Opastöriserad mjölk benämns ofta "mer naturlig" och därför extra bra för hälsan. Men opastöriserad mjölk och råmjölk (kolostrum) kan innehålla bakterier som till exempel ehc och campylobacter. Bakterierna kan ge akuta magsmärtor, illamående, diarré, som kan vara blodblandad, kräkningar och feber. I vissa fall kan de orsaka svåra sjukdomar, som ledinflammation och njurskador. Barn och äldre löper särskilt stor risk att bli allvarligt sjuka.

För att skydda konsumenterna finns särskilda nationella bestämmelser som reglerar hur mycket opastöriserad mjölk och råmjölk som får levereras direkt till konsumenter och vilka hygienkrav och andra krav som måste vara uppfyllda vid sådana leveranser. Till exempel krav på särskilt registrering, information om risker med konsumtion av opastöriserad mjölk samt dokumentationskrav. Producenter som överlåter små mängder opastöriserad mjölk direkt till konsumenter måste ha en särskild registrering hos länsstyrelsen för denna verksamhet, utöver registrering som livsmedelsföretag i primärproduktionen.

Mål 20 – Nationell kontrollplanering primärproduktion

Länsstyrelserna genomför vare år alla sina planerade kontroller enligt den nationella kontrollplaneringen för primärproduktion.

Bakgrund till målet

Enligt förordning (EU) 2017/625 ska den offentliga kontrollen vara regelbunden och riskbaserad. För att kontrollen av livsmedels- och foderlagstiftningen ska bli riskbaserad och enhetlig i hela Sverige finns en gemensam nationell kontrollplanering för kontrollen av primärproducenter av livsmedel och foder. Denna tas fram av Livsmedelsverket, Jordbruksverket och länsstyrelserna tillsammans.

Syftet är att säkerställa att alla branscher kontrolleras regelbundet och riskbaserat, att kontrollen blir enhetlig och att livsmedels- och foderkontrollerna hos primärproducenterna samordnas så långt som möjligt. På så sätt minimeras antalet kontrollbesök hos den enskilda aktören. Varje enskild länsstyrelse ansvarar för att planen genomförs.

Den nationella planeringen består dels av en fyraårig övergripande planering, dels av en ettårig, mer detaljerad planering. Den ettåriga planeringen anger vilka branscher som ska kontrolleras det kommande året, hur många aktörer som ska kontrolleras i varje bransch, i vilka län kontrollerna ska utföras och om det finns några särskilda fokusområden för kontrollen.

Den nationella kontrollplaneringen omfattar risk, redlighet och andra faktorer som har betydelse för efterlevnaden av livsmedels- och foderlagstiftningen. Kontrollplaneringen tar också hänsyn till specifika operativa mål och aktiviteter inom vissa fokusområden, ny och kommande lagstiftning, resultat från offentliga kontroller, övervakning och revisioner, krav från regering eller myndigheterna i livsmedelskedjan och annan omvärldsbevakning, som till exempel oro från konsumenter eller frågor från branschorganisationer och media.

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 157

**Uppdrag att se över taxor, rutiner och timavgifter
med mera under 2024**

Dnr MBN 2023-948

Beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att under 2024 se över nämndens ekonomiska hantering genom att följa upp, se över och vid behov revidera taxor, timavgifter, rutiner, processer, med mera för att behålla samt utveckla kostnadstäckningen och på sikt öka nämndens självfinansieringsgrad.
2. Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att ta fram ny taxa för miljöbalkstillsynen.

Motivering av beslutet

En nämnd ska kontinuerligt iaktta den ekonomiska händelseutvecklingen och vidta de åtgärder som är lämpliga för att upprätthålla sin kostnadstäckning och självfinansieringsgrad.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från miljö- och hälsoskyddsinspektör, 2023-12-01.

Sammanfattning av ärendet

I november beslutade miljö- och byggnadsnämnden indexuppräknings av timavgiften på samtliga taxor utom livsmedelstaxan, årets sista ekonomiska redovisning visade på risk för ett underskott avseende intäkterna 2023 samt verksamhetsplan och internbudget för 2024. Nämnden diskuterade vid handläggningen av dessa ärenden behovet av att se över samtliga taxor och rutiner inom den ekonomiska hanteringen.

Justerare

N-E-O

FW

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 157 fortsättning

Under 2023 har en ny livsmedelstaxa med ny beräkning av timavgift gjorts, den fastställdes i november av kommunfullmäktige. Beräkningen av timavgiften visar på ett behov att se över samtliga timavgifter enligt Sveriges kommuner och regioners (SKR) modell då risk föreligger att kommunen inte får in de kostnader som den har för tillsynen med den beräkning som gjordes tidigare. Detta gäller framför allt bygglovstaxan och miljöbalkstaxan.

När det gäller taxan för miljöbalkstillsynen finns det en ny modell som de flesta kommuner använder idag, den tar även hänsyn till de senaste ändringarna i lagstiftningen. Modellen kom 2018 efter det att nuvarande taxa antogs av kommunfullmäktige. Idag saknas det exempelvis möjlighet att debitera vissa verksamheter då SNI-koder saknas i befintlig taxa. Därför finns ett behov att ta fram en taxa för miljöbalkstillsynen enligt senaste modell.

Sammanfattningsvis, är det angeläget att följa upp, se över, granska samtliga taxor, timavgifter, rutiner och processer kopplade till avgifterna i sig, hur de tas ut, men även själva hanteringen av arbetet (verksamheten) när det gäller tillsyn och vilken timvolym som utgår för exempelvis en inspektion (tillsyns-/kontrolltid) är viktig att se över då och då. Syftet är att säkerställa att nämnden får den "rätta" kostnadstäckningen och att på sikt säkerställa en god självfinansieringsgrad.

Därför föreslås att förvaltningen får i uppdrag att se över samtliga taxor, timavgifter, rutiner inom den ekonomiska hanteringen under 2024. De ändringar av taxor och timavgifter som fastställs av kommunfullmäktige ska senast september 2024 tas upp för beslut i miljö- och byggnadsnämnden. Samt hanteringen av arbetet (verksamheten) när det gäller tillsyn och vilken timvolym som utgår för till exempel en inspektion (kontrolltid).

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 159

Reviderad intern kontroll 2023 granskningsrapport

Dnr MBN 2023-433

Beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden godkänner reviderad internkontroll för 2023 och bedömer den som tillfredställande enligt bilaga 1.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden beslutade 2023-05-22 § 73 om kontrollmål för miljö- och byggnadsförvaltningens internkontroll för 2023. Dessa var;

1. Stickprov angående att nämndens beslut är väl underbyggda.
2. Risk för bristande rutiner för beredskap för livsmedelskriser.

Miljö- och byggnadsförvaltningen har genomfört kontrollen vilket redovisas i bilagd rapport. Två åtgärder föreslås:

Risk för bristande rutiner beredskap för livsmedelskriser:

- Införa rutin att se över planen och kontaktbilagan årligen
- Göra planen mer känd och tillgänglig internt och externt förvaltningen exempelvis på den gemensamma mappstrukturen

Miljö- och byggnadsförvaltningen anser att åtgärderna är av mindre karaktär varvid en åtgärdsplan inte anses behövas utan följs upp i rapporteringsverktyget Stratsys.

Den samlade bedömningen för Internkontrollen 2023 är att den är *Tillfredställande*.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från miljö- och hälsoskyddsinspektör, 2023-11-03.
2. Intern kontroll år 2023 – Granskningsrapport.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

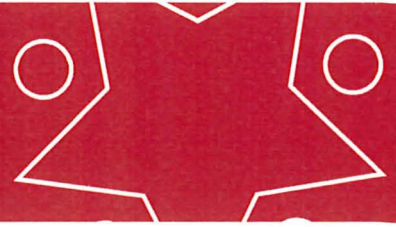
Miljö- och byggnadsförvaltningen

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Granskningsrapport 2023

Miljö- och byggnadsnämnden

N-E-O 7/10

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Översikt	4
3 Uppföljning granskning.....	5
3.1 Medborgare	5
3.1.1 Risk: Stickprov att nämndens beslut är väl underbyggda.....	5
3.2 Samhälle.....	5
3.2.1 Risk: Risk för bristande rutiner för beredskap för livsmedelskriser.....	5
3.3 Medarbetare	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Inledning

Av 8 § "Reglemente för intern kontroll i Tingsryds kommun" framgår att nämnden/styrelsen årligen ska rapportera resultatet från uppföljningen av intern kontroll till kommunstyrelsen i en granskningsrapport. Rapportering sker också till kommunens revisorer. Granskningsrapporten överlämnas till kommunstyrelsen senast 30 december.

Huvudsyftet med den interna kontrollen är att upptäcka eventuella brister och se till att dessa åtgärdas. I granskningsrapporten ska därför finnas en åtgärdsplan för de brister som har upptäckts i granskningen. När nämnden/styrelsen tagit beslut att godkänna granskningsrapporten innebär det också att man beslutat om åtgärderna enligt åtgärdsplanen.

Nämnden/styrelsen ska göra en samlad bedömning över det gångna årets internkontrollarbete genom en självuppskattning av hur arbetet med intern kontroll fungerat.

Samlad bedömning över det gångna året

Antal genomförda granskningar	Antal uteblivna granskningar	Antal föreslagna åtgärder	Svag	Tillfredsställande	God
5	0	2		Ja	

2 Översikt

Översikten presenterar innevarande års risker med föreslagna åtgärder. Om föregående års beslutade risker och åtgärder inte är påbörjade eller avslutade visas även de

Risk	Granskning	Åtgärd
 Risk för bristande rutiner för beredskap för livsmedelskriser	 Risk för bristande rutiner beredskap för livsmedelskriser	 Införa rutin att se över planen och kontaktilagan årligen Göra planen mer känd och tillgänglig internt och externt förvaltningen exempelvis på den gemensamma mappstrukturen
 Stickprov att nämndens beslut är väl underbyggda	 Stickprov att nämndens beslut är väl underbyggda	

3 Uppföljning granskning

Uppföljning presenterar innevarande års risker med föreslagna åtgärder. Om föregående års beslutade risker och åtgärder inte är påbörjade eller avslutade visas även de

3.1 Medborgare

3.1.1 Risk: Stickprov att nämndens beslut är väl underbyggda

Granskning: Stickprov att nämndens beslut är väl underbyggda

Hur sker kontrollen?

Från nämndens protokollen 2023 togs slumpvis 4 ärenden ut.
Två miljö- och två byggärenden.

Bedömning gjordes av språkets tydlighet, om besluten var motiverade och om det fanns hänvisning till rätt lagstiftning. Granskningen gjordes både på tjänsteskrivelse och protokoll.

Vad kontrolleras?

Hur besluten är underbyggda språkligt, motiverat och laghänvisning

Bedömning

 Ingen avvikelse

Analys

Bedömningen var i samtliga ärenden (tjänsteskrivelse och protokoll) att språket var väl formulerat att det bör förstås av en icke insatt person. Besluten var motiverade och det fanns hänvisning till lagstiftningen.

3.2 Samhälle

3.2.1 Risk: Risk för bristande rutiner för beredskap för livsmedelskriser

Granskning: Risk för bristande rutiner beredskap för livsmedelskriser

Hur sker kontrollen?

Genomgång av plan med bilagor för att bedöma om det föreligger brister.

Vad kontrolleras?

Det finns en krishanteringsplan för livsmedel och dricksvatten. Planen är fastställd av miljö- och byggnadsnämnden 2020 och reviderad 2022.

Bedömning av plan och rutiner för en eventuell livsmedelskris avseende relevans och tillgänglighet.

Bedömning

 Viss avvikelse

Analys

Genomgång visar att sakinnehållet är relevant och inget behov av uppdatering föreligger. Men kontaktbilagan var inaktuell och måste uppdateras.

Bedömningen är att en rutin bör införas att plan med bilagor uppdateras minst en gång per år.

Planen finns i en pärm på förvaltningen och i ärendehanteringssystemet, där endast ett fåtal kan nå den.

Bedömningen är att åtkomsten av planen bör förbättras både internt och externt förvaltningen,

Åtgärd	Slutdatum	Analys
▶ Införa rutin att se över planen och kontaktbilagan årligen	2024-02-01	
▶ Göra planen mer känd och tillgänglig internt och externt förvaltningen exempelvis på den gemensamma mappstrukturen	2024-03-01	

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 160

Obetalda avgifter inom miljö- och byggnadsnämndens verksamhet

Dnr MBN 2023-952

Beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden avskriver i 2023 års bokslut osäkra fordringar avseende avgift befrielse avfalls hämtning och livsmedelsavgifter sammanlagt 14.886 kronor.

Sammanfattning av ärendet

Enligt bokföringslagen får osäkra fordringar ej redovisas i bokslutet. Från kommunens ekonomiavdelning föreligger därför förslaget att avskriva osäkra fordringar avseende livsmedelsavgifter som inte betalats, sammanlagt 14.886 kronor.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från miljö- och hälsoskyddsinspektör, 2023-12-04.
2. Ekonomiavdelningens meddelande 2023-12-01.

Beslutet skickas till
Ekonomiavdelningen

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 161

Uppföljning ekonomisk rapport - Ekonomisk rapport och prognos för november 2023

Dnr MBN 2023-248

Beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden godkänner ekonomisk rapport och prognos för november 2023 enligt bilaga 1 och överlämnar den till ekonomiavdelningen.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadsförvaltningen har upprättat ekonomisk rapport och prognos för miljö- och byggnadsnämndens verksamhetsområde avseende perioden januari till november 2023.

Miljö- och byggnadsnämnden årsprognos för år 2023 redovisar en budget som inte är i balans med ett prognostiserat underskott om – 310 tkr utifrån nu kända förhållanden och bedömningar.

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett totalt ekonomiskt utfall på 3 907 tkr i förhållande till en årsbudget på 4 160 tkr, en förbrukning på 93,9 % till och med november, riktpunkten (RP) är 91,7 %.

I prognoserna redovisas underskott för bygg-, samt miljö- och hälsoskyddsverksamheterna medan överskott redovisas för livsmedelsskyddet. Nämndens politiska organisation redovisar underskott och en budget som inte är i balans.

Miljö- och byggnadsnämndens underskott förklaras i stort av lägre intäkter för samtliga verksamheter i förhållande till de förväntade enligt budget. Underskotten på intäktssidan har ökat under hösten, och kan ej längre kompenseras av lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster del av året och generationsväxling. Nämndens underskott under året har därutöver tyngt marginalerna för en budget i balans.

Med anledning av miljö- och byggnadsnämndens underskottsprognos på - 310 tkr för år 2023 ska nämnden fatta beslut om åtgärder, enligt riktlinjerna för budget och redovisning. Nämnden har fattat beslut 2023-11-20 Dnr 2023-248 § 139 om åtgärder 2023, dels återhållsamhet gällande utgifter och dels månadsrapport till nämnden per den 18 december 2023.

Justerare

N-E-O

AN

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

2023-12-18

§ 161 fortsättning

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från ekonom, 2023-12-11.
2. Ekonomisk rapport och prognos för november 2023 Miljö- och byggnadsnämnden.

Barnrättsperspektivet

Prövning av barnens bästa ej aktuellt då beslutet inte påtagligt och direkt rör barn eller barn som närstående.

Beslutet skickas till
Ekonomiavdelningen

Justerare

N-E-O

FIN

Utdragsbestyrkande

Ansvär	213*	Miljö o Bygg	Riktigpunkt %	91,7
Konto	30000-99999	Ekonomisk prognos november miljö- och byggnämnden	Månad	11
Projekt	#9*			

Ansvär	Vht	Budget 2023	Ack Utf 2023-11	Förbrukat %	Fg prognos 2023-10	Budg- Fg Prog	Ny prognos 2023-11	Budg-Prog
21310 Miljö- & byggnadschef	10020 Miljö- & byggnadsnämnd	302	363	120,4%	417	-115	415	-113
	21551 Byggsamhet	1 217	1 210	99,4%	1 408	-191	1 411	-194
	26100 Miljö- o hälsovht myndig.styrd	2 258	2 172	96,2%	2 315	-57	2 408	-150
	26110 Livsmedelsskydd	383	161	42,1%	261	122	236	147
Summa 21310		4 160	3 907	93,9%	4 401	-241	4 470	-310
		4 160	3 907	93,9%	4 401	-241	4 470	-310

Ansvär	KKAT Månadsuppföljning	Budget 2023	Ack Utf 2023-11	Förbrukat %	Fg prognos 2023-10	Budg- Fg Prog	Ny prognos 2023-11	Budg-Prog
21310 Miljö- & byggnadschef	Intäkter	-3 721	-2 991	80,4%	-3 043	-678	-3 061	-660
	Personalkostnader	6 653	5 916	88,9%	6 359	294	6 432	221
	Övriga kostnader	1 228	981	79,9%	1 085	143	1 099	129
Summa 21310		4 160	3 907	93,9%	4 401	-241	4 470	-310
		4 160	3 907	93,9%	4 401	-241	4 470	-310

Vht	KKAT Månadsuppföljning	Budget 2023	Ack Utf 2023-11	Förbrukat %	Fg prognos 2023-10	Budg- Fg Prog	Ny prognos 2023-11	Budg-Prog
10020 Miljö- & byggnadsnämnd	Personalkostnader	249	339	136,1%	374	-125	374	-125
	Övriga kostnader	53	25	46,3%	43	10	41	12
Summa 10020		302	363	120,4%	417	-115	415	-113
21551 Byggsamhet	Intäkter	-1 512	-1 109	73,4%	-1 089	-423	-1 116	-396
	Personalkostnader	2 377	2 026	85,2%	2 192	185	2 210	167
	Övriga kostnader	352	294	83,4%	305	47	317	35
Summa 21551		1 217	1 210	99,4%	1 408	-191	1 411	-194
26100 Miljö- o hälsovht myndig.sl	Intäkter	-1 452	-1 210	83,4%	-1 272	-180	-1 269	-183
	Personalkostnader	2 998	2 805	93,6%	2 959	39	3 043	45
	Övriga kostnader	712	577	81,1%	628	84	634	78
Summa 26100		2 258	2 172	96,2%	2 315	-57	2 408	-150
26110 Livsmedelsskydd	Intäkter	-757	-671	88,7%	-682	-75	-676	-81
	Personalkostnader	1 029	746	72,5%	834	195	805	224
	Övriga kostnader	111	86	77,3%	109	2	107	4
Summa 26110		383	161	42,1%	261	122	236	147
		4 160	3 907	93,9%	4 401	-241	4 470	-310

Ekonomisk rapport november miljö- och byggnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett totalt ekonomiskt utfall på 3 907 tkr i förhållande till en årsbudget på 4 160 tkr, en förbrukning på 93,9 % t o m november, riktigpunkten (RP) är 91,7 %. Totala personalkostnader uppgår till 5 916 tkr, utfall 88,9 %, övriga kostnader till 981 tkr och utfall 79,9 %, intäkter redovisas till 2 991 tkr och utfall 80,4 %. Årsavgifter inom miljö- och hälso- och livsmedelsskydd har tillbakabokats redovisningsmässigt.

Miljö- och byggnadsnämndens prognos redovisar ett underskott på - 310 tkr fram till årets slut och en budget som inte kommer att vara i balans. I delår 2 för augusti "flaggade" förvaltningen för att det kunde föreligga risk för underskott, då marginalen för budgetbalans var mycket marginell på grund av fallande intäkter främst inom den konjunkturberoende byggsamheten. Efter genomgång av samtliga presumtiva intäkter fram till årets slut för verksamheterna, visar prognosen på ett sammanlagt underskott på - 660 tkr på intäktsidan, varav byggsamheten står för 60 % (- 396 tkr) av underskottet. De positiva avvikelserna för lägre personalkostnader, bl a för vakanta tjänster del av året, samt generationsväxling, kompenserar inte för de fallande intäkterna a. De politiska organisationens underskott står för 36,4 % av förvaltningens totala underskott, vilket har tyngt marginalerna för budgetbalans främst under andra halvåret 2023. Underskottet inom nämnden förklaras i huvudsak av en ofinansierad ökning av antalet ledamöter från 5-7 stycken under året.

Med anledning av miljö- och byggnadsnämndens underskottsprognos på - 310 tkr för år 2023 ska nämnden fatta beslut om åtgärder, enligt riktlinjerna för budget och redovisning. Nämnden har fattat beslut 2023-11-20 Dnr 2023-248 § 139 om åtgärder 2023, dels återhållsamhet gällande utgifter och dels månadsrapport till nämnden per den 18 december 2023, se vidare protokollet.

Verksamheterna inom förvaltningen redovisar följande utfall, väsentliga avvikelser och prognos för helåret:

Nämnden politisk organisation, totalt utfall 120,4 %, prognos - 113 tkr:

Utfallet för fasta arvoden och övriga sammanträdesarvoden efter årets elva månader uppgår till 136,1 %, och budgeten är därmed förbrukad. Det högre utfallet jämfört budget förklaras i stort av fler ledamöter i nämnden från fem till sju, samt extra tid för utbildningsinsatser av den nya nämnden. Prognosen är att nämnden kommer att redovisa ett underskott mot budget på - 113 tkr, då utökningen av antalet ledamöter är ofinansierad.

Byggsamhet, totalt utfall 99,4 %, prognos - 194 tkr:

Byggsamheten är konjunkturlös och intäktsidan är svårbedömd med hänsyn till vilka effekter konjunkturen kommer att få över antalet bygglov och intäktsnivån för året. Förvaltningen har räknat på presumtiva intäkter fram till årets slut som underlag för prognosen. Intäkterna beräknas understiga de förväntade enligt budget med totalt - 396 tkr. Utvecklingen är därmed tyvärr i linje med det som "flaggats" för i de tidigare prognoserna under hösten. Lägre personalkostnader inom verksamheten kompenserar inte för de fallande intäkterna, och verksamheten redovisar ett totalt underskott.

Miljö- och hälso- och livsmedelsskydd, totalt utfall 96,2 %, prognos - 150 tkr:

Även här när inte förvaltningen upp till de förväntade intäkterna enligt budget. Efter genomgång av vad som kan faktureras fram till årets slut, prognostiserar ett underskott på intäktsidan till - 183 tkr. Ökade personalkostnader redovisar även ett underskott mot budget, övriga kostnader redovisar däremot ett visst överskott som ej kompenserar för underskotten.

Livsmedelsskydd, totalt utfall 42,1 %, prognos + 147 tkr:

Det lägre utfallet förklaras av försöksdebetiterade årsavgifter som tillbakabokats redovisningsmässigt. Livsmedelsskydd är den enda verksamheten som redovisar en positiv avvikelse mot budget. Intäkterna när nästan upp till de budgeterade, men redovisare ändå ett marginellt underskott om - 81 tkr. Överskottet förklaras i sin helhet av lägre personalkostnader, vilket beror på vakant tjänst del av året och av generationsväxling inom verksamheten.